

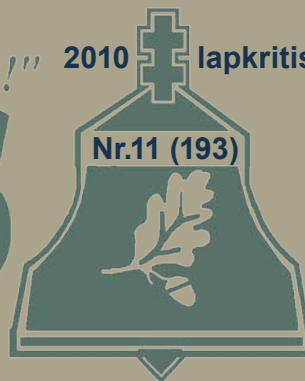
"Ir šviesa, ir tiesa mūs žingsnius telydi!"

2010

lapkritis

VARPAS

LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJŲ SĄJUNGOS LEIDINYS

Paminklas Devintojo pėstininkų pulko kariams GIEDRAIČIUOSE

Lapkričio atmintinos dienos:

1-oji – Visų šventųjų diena,

2-oji – Vėlinės,

30-oji – Mažosios Lietuvos prisijungimo prie Didžiosios Lietuvos Akto diena

Sveikiname

Redaktorius
Edvardo Šiugždos asmenyje
„XXI amžių“ 20-mečio proga

Joną Mildažį
90-mečio proga

Mariją Danguolę
Žemaitienę
75-mečio proga

Alfredą Guščį
70-mečio proga

Joną Srėbalių
70-mečio proga

Kazimierą Garšovą
60-mečio proga

Giedraičių-Širvintų mūšio 90-ties metų sukaktis

Vienas ryškiausių Širvintų miesto istorijos momentų – 1920 m. Širvintų-Giedraičių kautynės, dar vadinamos Giedraičių-Širvintų mūšiu. Nepriklausomybės kovų metu prie Širvintų-Giedraičių Lietuvos kariuomenė laimėjo mūšį su lenkais, privertė juos nutraukti puolimą ir pasitraukti į anksčiau užimtas pozicijas. Širvintų-Giedraičių kautynės sustabdė lenkų generolo L. Želigovskio veržimąsi į Lietuvos gilumą, išsaugojo Lietuvos Nepriklausomybę. Tačiau ir po pergalės širvintiškių vargai nepasisibaigė: vietovė su apylinkėmis atsidūrė neutralioje zonoje, kuri buvo panaikinta 1923 m. ir Širvintos atiteko Lietuvai.

Po Širvintų mūšio laimėjimo Lietuvos kariuomenė toliau tęsė sėkmingas karines operacijas. 1920 m. lapkričio mėn. 21 d. įvyko mūšis prie Giedraičių. Lietuvos kariuomenė mūšį laimėjo ir buvo bežygiuojanti į Vilnių, tačiau ją sustabdė Tautų Sąjunga, kuri vėl pasiūlė nutraukti kovas ir nustatyti neutralią zoną tarp kariuomenių. Toliau konfliktas buvo sprendžiamas Tautų Sąjungoje. Buvo siūlomas Hymanso projektas, tačiau Lietuva jo atsisakė, nes pagal jį turėjo tapti Lenkijos dalimi. Konkrečių rezultatų nebuvo pasiekta. Lenkija neatsisakė savo ketinimų Lietuvos atžvilgiu ir neatidavė Vilniaus. Ši konfrontacija tarp Lietuvos ir Lenkijos vėliau sutrukdė sukurti Baltijos Sąjungą, kuri ateityje galėjo būti rimtu priešininku Sovietų Sąjungos augančios agresijos politikai.

2010 m. minimos 535-osios Širvintų metinės.

Karių kapai Giedraičiuose

Paminklas žuvusiems už Tėvynę Širvintose

Vyčio apygardos vado ir partizano atminimui

Regina Smetonaitė

Gausus būrys bendražygių, kraštiečių, artimųjų šių metų rugsėjo 11 d. Šiluose (Panevėžio r.) prisiminė ir pagerbė du laisvės kovotojus: prieš 60 metų žuvusį Vyčio apygardos vadą Alfonsą Smetoną-Žygaudą (1913-1950) ir pernai rugsėjį mirusį jo sūnėną, kari-savanorį, partizaną, dimisijos majorą Eligijų Smetoną (1924-2009).

Minėjime dalyvavo LR Seimo narė, vieno iš Lietuvos partizaninės kovos vadų Adolfo Ramanausko-Vanago (1918-1957) dukra Auksutė Ramanauskaitė-Skokauskienė, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo akto signatarė pedagogė Irena Andrukaitienė, Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos pirmininkas Jonas Burokas ir šios sąjungos valdybos nariai Regina ir Juozas Parnarauskai, buvęs politinis kalinys memuaristas Edvardas Burokas, Anykščių A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinio muziejaus direktorius Antanas Verbickas ir muziejaus darbuotojai, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Anykščių skyriaus pirmininkė, Anykščių Garbės pilietė Prima Petrylienė, LLA atstovai, kiti garbūs svečiai.

Iškilmės prasidėjo sakralinės muzikos koncertu Šilų bažnyčioje, kur giedojo operos solistės Rasa Juzukonytė ir Eugenija Klivickaitė, vargonavo Birutė Šernaitė. Jos bei Šilų bažnyčios choras giedojo ir per pamaldas už laisvės kovotojus. Šv. Mišias koncelebravo Vadoklių klebonas Vidmantas Kareckas ir Monsinjoras Alfonsas Svarinskas.

Šis žymus rezistencijos dalyvis, Šilų bažnyčioje pasakęs išsamų pamokslą, yra gimęs netolimoje apylinkėse ir gerai žinojo Vyčio partizanų kovą, asmeniškai pažino partizanus, buvusį partizanų rėmėją kleboną Antaną Mikonį (1906-1969), Šiluose klebonavusį nuo 1938 iki 1963 metų, taip pat buvo pažįstamas ir su Eligijumi Smetona.

Prie kryžiaus, Eligijaus Smetonos iniciatyva pernai rudenį pastatyto ir pašventinto jo gimtajam Justinavos (Dvarelio) kaimui, kur gimė bei gyveno ir jo dėdė Alfonsas Smetona-Žygaudas, Eligijaus giminaitis žurnalistas Tautvydas Kontrimavičius apžvelgė šio išnykusio kaimo istoriją, jo gyventojų likimus. LR Seimo narė Auksutė Ramanauskaitė-Skokauskienė ten dalijosi mintimis apie partizaninę kovą, mirusių kovotojų, o taip pat daugelio XX a. pradžios jaunuolių kartos gyvenimo ir veiklos prasmę. LLKS pirmininkas Jonas Burokas ten pat pasidalino mintimis apie partizanų vadą Žygaudą, kuris žuvo, sulaukęs tik 37 metų, 1950-ųjų liepos 5 dieną.

Prie kryžiaus Justinavos (Dvarelio) kaimui kalba Jonas Burokas

Šilų kapinėse prie Eligijaus Smetonos kapo, pašventinus paminklą

Daugelis šilaivių dar ir dabar mena ar yra girdėję tik gerų prisiminimų apie šį partizaninės kovos organizatorių. Alfonsas, būdamas kūrybingas, veiklus, išsilavinęs ir inteligentiškas, dalyvavo organizuojant kultūrinius ir visuomeninius, Vasario 16-osios renginius Šiluose, buvo Šaulių sąjungos narys, bendravo su kitais šio krašto šviesuoliais.

1941 m. birželį jis organizavo Lietuvos išlaisvinimo organizaciją, kuri trukdė besitraukiančiai sovietinei armijai ir vietiniams okupantų pakalikams vykdyti savo kėslus. 1944 m. antrą kartą okupuojant

Lietuvą, A. Smetona vienas pirmųjų įstojo į kapitonu Juozo Krikštaponio partizanų būrį. Su šiuo būriu jis kovėsi 1945 m. sausio 12 d. kautynėse Užulėnio miške prieš reguliarios sovietinės armijos pajėgas, kurias palaikė aviacija.

1948 m. gegužės 13 d. žuvus D. Vaiteliui ir Vyčio apygardai likus be vadovybės, štabo bei kitų partizanų struktūrų, jas atkurti ėmėsi būtent Žygaudas, iki tol buvęs apygardos vado adjutantu. Jis iškart pasižymėjo kaip sumanus vadovas, be kitų reikalų, didelį dėmesį skyręs partizaninės spaudos leidybai ir platinimui. 1949 m. pabaigoje į Vyčio apygardą atvyko visos Lietuvos partizanų vadas generolas Juozas Žemaitis. Jis visą žiemą iki kovo mėnesio praleido Vyčio apygardos štabo būstinėje – Šilų, Taujėnų apylinkėse įrengtuose bunkeriuose pas apygardos vadą Žygauką. Čia buvo sprendžiama, kaip stiprinti Rytų Lietuvos partizaninę kovą. J. Žemaitis buvo numatęs A. Smetoną paskirti srities vadu, bet nespėjo atkurti srities vadovybės – kitą vasarą, liepos mėnesį, Žygaudas žuvo.

1950 m. A. Smetonos-Žygaudo nurodymu Šiluose kovai su okupantu buvo įkurta Lietuvos laisvės ko-

votojų sąjungos pagrindinė ginkluota organizacija, kurios nariai gyveno legaliai. Jai vadovavo partizanų puskarininkis Eligijus Smetona. 1951 m. ši organizacija buvo šnipų išaiškinta, jos nariai suimti.

Šilų kapinėse E. Smetonos rūpesčiu liko paženklintas tik simbolinis Žygaudo kapas. Ten, kur palaidoti šio partizano tėvai, iškilo jam skirtas E. Smetonos sukurtas betoninis kryžius, XX a. pabaigoje tapęs visoje Aukštaitijoje atpažįstamu tradiciniu Lietuvos partizano kapo paminklu.

Tose pačiose Šilų kapinėse, kur šalia tėvų pernai buvo palaidotas ir E. Smetona, šį rudenį buvo pastatytas ir mirties metinių proga pašventintas dar vienas toks pats paminklas. Lietuvos partizano antkapinio kryžiaus plokštėje yra įrašas, primenantis ir E. Smetonos partizaninį Strazdo slapyvardį.

Paskutinius du savo gyvenimo dešimtmečius pašventęs laisvės kovos bendražygių atminimui įamžinti, E. Smetona kaskart prisimenamas ir gerbiamas kaip įvairių patriotinių organizacijų atstovas ir iniciatyvų, stiprinančių tautos vienybę ir pasididžiavimą netolimos praeities žygdarbiais, autorius.

Šaunusis žemaitis

Steponas Grybauskas

1925 m. spalio 28 d. Telšiuose gimusiam ir čia gimnaziją baigusiam Vyčio Kryžiaus ordino kavaleriui, dimisijos kapitonui Steponui Grybauskui sukako 85 metai. Visas jo gyvenimas – tarnavimas Lietuvai.

Dar gimnazistu būdamas, 1943 metais įsijungė į Lietuvos Laisvės Armijos (LLA) gretas, o, sovietų frontui priartėjus prie Žemaitijos, įgūdžius tobulino Vanagų stovykloje prie Platelių. Čia gavo pirmąją kovos krikštą, prie Gintališkės apšaudydamas plėšikaujančius vokiečių kariškius. Tėvai ir brolis, vėliau žinomas užjūrio sporto veikėjas, pasitraukė į Vakarų. Stepas liko kovoti su okupantais. Gabus sportininkas sugebėjo 1944 m. rudenį pabėgti iš čekistų kalėjimo Telšiuose.

Su bendražygiais Henriku Petkevičiumi-Juozu Valiuliu tų metų lapkritį susisiekė su, šalia Alsėdžių Skirpsčiuose turinčiais štabo bunkerį, Adolfo Kubiliaus parašiutininkais. Pastarojo pavedimu jaunieji štabo adjutantai per trumpą laiką sugebėjo susisiekti

su dauguma Žemaitijos miškuose besibazuojančių LLA partizanų vadų. Išaiškėjo, jog neliko daugelio pagrindyje turėjusių veikti vadovų, tarp jų – ir žuvusio gruodį įkūrėjo Kazio Veverskio. Sutrūkinėjo kurta vieninga karinė struktūra.

Ankstyvą 1945 m. pavasarį Telšiuose įkuriamas Lietuvos Žemaičių Legionas (LŽL), perėmęs vadovavimą visiems Žemaitijos partizanams. Jo štabe aktyviai veikė Steponas Grybauskas-Sekretorius, ne tik įveikdavęs didžiulius atstumus pėsčiomis miškuose tarp partizanų būrių, bet ir aprūpindamas tobulai suklustotais asmens dokumentais pagrindininkus.

1945 m. balandį čekistai suima Adolfą Kubilių. LŽL štabo nariai, mėgindami išnešti Skirpsčių bunkerį saugotus ginklus ir dokumentus, patenka į pasalą. Grybauskas ugnimi dengia sužeistų štabo narių atsitraukimą, išneša pašautą Šervytį.

1945 rudenį LŽL vadovu išrenkamas majoras Jonas Semaška-Liepa, jo vadovaujamas Stepas narsiai kaunasi su čekistais.

Keičiantis partizaninio karo padėčiai, J. Semaškos nurodymu Grybauskas pasinaudoja pažįstamų sportininkų rekomendacijomis ir tampa Klaipėdos miesto rinktinės krepšininku, futbolininku, žaidžia stalo tenisą. Atsivėrė sportinės karjeros perspektyva. Tačiau 1946 m. sausį demaskuojamas, suimamas, apkaltinamas partizanavimu ir Karinio Tribunolo

nuteisiamas 25 metams lagerio. Kalėjo Karagandos lageriuose. 1956 m. paleidžiamas, grįžta Lietuvon ir įsitvirtina Klaipėdoje, kaip gabus diplomuotas dailininkas-dekoratorius.

Keičiantis politikai, Klaipėdoje buvo leista statydinti katalikų bažnyčią. Grybauskas jai sukuria originalias stotis, tačiau neilgam vėl bažnyčia uždaroama, meno kūriniai sunaikinami. Tik atgavus Lietuvai nepriklausomybę, dailininkas atkuria savo darbus.

Sąjūdžio laikais Stepas įsijungia į buvusių politkalinių ir tremtinių veiklą, išrenkamas Žemaičių apygardos vadu. Jam suteiktas dimisijos kapitono laipsnis.

Ir šiandieną, kad ir lazda pasiremdamas, dalyvauja įvairiuose renginiuose, padeda likimo broliams ir sesėms. Jis – vienintelis išlikęs gyvas Žemaičių Legiono, vėliau tapusio Žemaičių Apygarda, štabo narys.

Pasididžiavimo vertą šaunuį žemaitį Stepą Grybauską garbingos sukakties proga sveikina ir geriausios kloties linki Laisvės kovų dalyvis, LLKS narys **Zenonas Jaška**.

*Prie sveikinimo ir linkėjimo jungiasi LLKS valdyba,
„Varpo“ redakcija*

Apniukusi išsvajota mano diena

Ričardas Kalytis

Aš, kaip ir daugelis pasipriešinimo šeimų nariai, perėjome pragarus okupuotoje Tėvynėje, KGB rūsiuose, lageriuose, tremtyse. Su Dievo pagalba sulaukę TOS dienos, ėjome degdami į Lietuvos Atgimimą. Sulaukėme, ne tikai mes, sulaukė vietiniai komjaunuoliai,

TSKP nariai, rezervistai, sekretoriai, visi, kam pasirodė brangi laisva Lietuva. Ir niekas netrukde jiems dirbti, užimti atsakingas pareigas. Gera buvo MŪSŲ Lietuva... Sulaukėme, išaušo išsvajota diena, kai Tėvynei galėjome atiduoti savo žinias ir meilę.

O aš nesulaukiau, man neišaušo... Nors per vargus jau po Stalino mirties Sibire gavau inžinieriaus mechaniko diplomą, o vėliau išmokau užsienio kalbą, apgyniau mokslo laipsnį. Manęs neprireikė. Kodėl?

Pirmą karą supratau, kai mes su prof. Vytautu Landsbergiu knygų mugėje prie vieno stendo pristatinėjome savas knygas. Turiu pasakyti, jog aš 17-metis su sena motina 1949 m. ištremtas į Sibirą rašiausi į mažas knygeles mintis, pastebėjimus, žmonių godas, kad iš tų knygelių, atėjus TAI dienos, parašyčiau dideles knygas. Likimas man buvo malonus, aš parašiau ir išleidau. Tąsyk buvau išleidęs romaną „Juodanugarių laikai“ – apie 1905 metų lietuvių tautinį atgimimą ir rusų japonų karą (dar buvau sutikęs to karo dalyvių). Leidyklos atstovė, susodinusi mus prie vieno stendo, liepė pradžiai pasidovanoti vienas kitam savas knygas. Tai aš su džiaugsmu ir pagarba padariau, tik nesulaukiau atsakomojo veiksmo. Iš profesoriau elgesio supratau, jog jis ne kiekvienam suteikia tokią garbę. Tuo labiau, tokiam kaip aš. Kokiam? Kodėl?

Todėl, kad aš gimiau ne laiku, kai broliai ir seserys jau buvo suaugę ir, atėjus lemtingajam metui, pa-

Čia aš tarp tėvų su seserimis ir broliu Anicetu 1934 metais, kai jis, kaimo bernelis, ruošėsi studijoms į Kauną

tys pasirinko savo kelią, man palikdami tik tai teisę atsakyti už juos. Brolis Vytautas 1944 m. išėjo į „Audros“ būrį ir netrukus su visu būriu žuvo kovose su okupanto kareiviais. Jiems Kilėviškių kapinėse architektas Giedrius Laucius pastatė nuostabų paminklą. Atidengime dalyvavo Kariuomenės vadovybė. Brolis Bronius į partizanus išėjo 1945 m. kovo mėn. Ir sėkmingai partizanavo iki 1951m. gruodžio 20 d., kai išlikusioje grupelėje atsirado išdavikai, kurie, surišę savo vadą, perdavė okupantui. KGB rūsiuose jis buvo sulaužytas ir užverbuotas. Dabar jo vardas visur ir visada kabinamas prie mano vardo, nors aš apie jį nieko nežinojau. Aš iš Sibiro grįžau 1961 m. Brolis Anicetas Antano Smetonos karo mokyklos auklėtinis 1946 m. buvo nuteistas 25 metams katorgos, kalėjo Intoje. Tačiau kalčiausias esu aš, „člien semji vraga naroda“ (liaudies priešo šeimos narys) anais ir ... šiais laikais.

Prisipažinsiu, tikrai esu kaltas. Turėdamas 14 metų, buvau pasodintas į Utenos KGB rūsius. Išken-

tėjau nežmoniškus kankinimus (gali paliudyti tuo metu kalėjęs Napoleonas Kitkauskas). Reikalavo pasakyti, kur slapstosi brolis. Nesakiau, nors žinojau. Būčiau pasakęs, būtų nelikę jo ir vėlesnių jo išdavysčių. Kaltas. Sibire po sunkiausių darbų ir alkio surasdavau laiko pasimelsti bei paprašyti Aukščiausiąjį išsaugoti brolelį. Dievas išklause – išsaugojo, pasirodė – išdaviką. Kaltas, kam prašiau.

Vaikštau po laisvą Lietuvą, nešiodamas garbingą savo tėvų ir senelių pavardę, kuri lenkia šiandien mane prie žemės; bijau užėti į Lietuvos įstaigas su šia pavarde. Apniukusi išsvajota mano diena. Mes kentėjom, bet mūsų kančios užmirštos ir šiandien kai kam atrodo bereikalingos.

Vladas Miniūs

Tėvynės metai

*Pasveikinu Žemę
Pavasario nuotaką
žiedais vainikuotą
pakilusių metų
ir paukščių giesmių
ankstų rytą pažadintą
ir saulės sušildytą
pasveikinu Žemę.*

*Pasveikinu Žemę
Vasarvydžio mylimą
beržų skaromis
pasipuošusią Žolinę
šiltoji rugių jūroj
linksmai besimaudančią
ir duonos pasiilgusią
pasveikinu Žemę.*

*Pasveikinu Žemę
rudens lietu prausiamą
vienplaukę berymančią
vėjų pagairėje
arimų raukšlėmis
giliai susimąsčiusią
ir grūdą derlingą
priimt pasirengusią
pasveikinu Žemę.*

*Pasveikinu Žemę
nurimusią nuolankią
drobulėm baltomis
rankas užsiklojusią
akim užmerktomis
tarytum sapnuojančią
be ryto išauštančią
nekantriai belaukiančią –
pasveikinu Lietuvą.*

Didysis laukimas

*Išgėrėm sklidinas taures
gižaus apgaulės vyno,
nuskynėm karčius vaisius
nesantaikos ir keršto.*

*Nebetikim teisingumu
ir gailėstį pamynėm.
Sudrisko apdarai doros
Ir sąžinės užkimo balsas.*

*Tik siela šaukia – jis ateis.
Nušvis žvaigžde skaisčiąja
ir viltį širdyje įžiebė
tikėjimo žmogum ir meile.*

*Todėl nekantriai laukiam Jo
ramybės susitelkę
išganyką mums nešanti
sutikti pasirengę.*

*Didysis tai laukimas
Advento šventas metas.*

Iškiliam visuomenės veikėjui, publicistui,
Vyčio Kryžiaus ordininkui,
Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos nariui
Viliui Bražėnui

mirus, Nuoširdžiai užjaučiame dukrą **Lyviją**,
artimuosius ir bendražygius.

*Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga
LLKS leidinio „Varpas“ redakcija*

Lietuvai netekus žymaus visuomenės veikėjo
publicisto **Viliaus Bražėno** nuoširdžią
užuojautą giminėms ir artimiesiems reiškia

Lietuvos Sąjūdis

Amžinąjį atilsį duok mirusiam, Viešpatie...
Šis žmogus buvo vienas iš tų, apie kuriuos norisi
sakyti „stebuklas“. Netoli šimto metų, o žvalus kaip
jaunuolis, ypač protu ir aštria plunksna, nuolat
degantis dėl Tiesos ir Lietuvos reikalų. Ir visada
optimistas, kas taip sunkiai duodasi vyresnio
amžiaus žmonėms, prigimtinių negalių ir visuomenę
gnuždančios nevilties varginamiems... Tai tikras,
įkvepiantis pavyzdys, kaip reikia dirbti, nenuleisti
rankų ir neniurzgėti. Užuojauta skautijai – juk buvo
skautas.

Dėkokime Dievui už brangią dovaną Tautai ir Šaliai
šio gražaus žmogaus, **Viliaus Bražėno** asmenyje.

Kun. Robertas Grigas

Į Amžinybės sodus iškeliavo Lietuvos visuomenės veikėjas, žurnalistas, publicistas, daugelio straipsnių ir knygų autorius, Lietuvos patriotas Vilius Bražėnas, kuris savo kovą už Lietuvos išlaisvinimą pradėjo dar 1944 m. mūšiuose su Raudonąja armija prie Sedos. Po to daugelį dešimtmečių kaip antikomunistas ir okupuotos Lietuvos teisių gynėjas reiškėsi išeivijoje, JAV, o Lietuvai atgavus nepriklausomybę grįžo gyventi į Tėvynę ir su bolševizmo reliktais kovojo jau laisvoje Lietuvoje. Velionis aktyviai veikė iki paskutinės savo ilgo ir energingo gyvenimo dienos. Jo atminimas amžinai liks Lietuvos žmonių atmintyje. Nuoširdžią užuojautą reiškiame Velionio artimiesiems ir bendražygiams.

Andrius Kubilius

VILIUS BRAŽĖNAS

Gyvenimo prasmę atradęs kovoje prieš komunizmą

Vilius Bražėnas

lietuvių ūkininkų šeimų. Jurgis Bražėnas, ieškodamas sotesnio duonos kėsio, įsidarbino Rygos gumos fabrike, kur neblogai uždirbo ir galėjo išlaikyti gausią šeimą. Šeimoje augo penki vaikai – trys seserys ir du broliai.

Pirmojo pasaulinio karo metu, 1915 metais Rygos gumos fabrikas buvo evakuotas į Rusiją. Bijodama prarasti darbą į Sibirą kartu su fabriku iškeliavo ir visa Bražėnų šeima. Šeimai teko patirti revoliucijos ir pilietinio karo baisumus, išvysti žiaurų bolševikinį terorą, badą ir epidemijas. Tėvas 1919 metais mirė, išsekintas baimių, socialinės įtampos ir ligų. Netrukus po jo mirties nuo bado ir išsekimo mirė ir dvi Viliaus sesutės ir jaunesnis broliukas. Motina Elena Bražėnienė su likusiais vaikais nutarė grįžti į Lietuvą, glaustis prie gimtosios žemės. 1922 m. šeima grįždama į Lietuvą, trumpam buvo apsistojusi Maskvoje, tada Vilius ir pamatė pirmą ir paskutinį kartą V. Leniną; apie tai mėgo pasakoti.

Lietuvoje Bražėnų šeima apsigyveno Žiemelyje, vėliau – Žalpiuose (Nemakščių valsčiuje), po kurio laiko – Žagarėje ir Kaune.

1933 metais Vilius baigė Kauno jėzuitų gimnaziją ir įstojo į Vytauto Didžiojo universitetą. Čia studijavo elektrotechniką. 1936-1937 metais atliko karinę prievolę Kauno karo mokykloje. Jam buvo suteiktas karinis inžinerijos leitenanto laipsnis. Pirmaisiais sovietų okupacijos ir vokiečių okupacijos metais Vilius Bražėnas dirbo techniku, vėliau inžinieriumi Energijos valdyboje ir Verslų ūkio valdyboje.

1941-aisiais V. Bražėnas vedė žemaitę nuo Kretinigos Edą Sabatauskaitę. Su ja užaugino dukrą Lyviją. Visą gyvenimą žmona buvo Viliaus bendramintė ir nuoširdi jo pagalbininkė jo kūrybinėje ir visuomeni-

nėje veikloje. Prie jos švelnių rankų glaudėsi bei užaugo ir trys Bražėnų vaikaičiai. Eda Bražėnienė mirė 2000 m. vasario 27 d. Vyro rūpesčiu palaidota Vilniuje, Sudervės kapinėse.

1944 metais V. Bražėnas dalyvavo Sedos kautynėse. Vadovavo būriui. Sedos kautynėse žuvo 104 lietuviai savanoriai, gynę mūsų kraštą nuo Rytų barbarų. Viliui Bražėnui tada nebuvo lemta žūti. Kartu su žmona Eda emigravo į Vokietiją, iš čia 1949 metais – Ameriką. Čia įstojo į Bridgeporto inžinerijos institutą Konektikuto valstijoje; gavęs inžinieriaus diplomą kurį laiką dirbo inžinieriumi, vėliau jį paviliojo kita mūza – publicistika. Jis pradėjo rašyti politikos straipsnius ir apžvalgas – iš pradžių į Amerikos lietuvišką spaudą – „Darbininką“, „Vienybę“, „Dirvą“, „Draugą“, „Tėviškės žiburius“ (Kanada), „Laisvąją Lietuvą“, „Naująją Viltį“, žurnalus – „Į laisvę“, „Kari“ ir t.t. – vėliau pradėjo rašyti ir angliškai į Amerikos viešąją spaudą.

Publicistikoje Vilius Bražėnas nebuvo naujokas. Buvęs aktyvus skautas dar prieškarinio nepriklausomoje Lietuvoje jis pradėjo publikuoti savo straipsnius „Skautų aide“, nuo 1936 metų pradėjo bendradarbiauti su „Kariūnu“; jam rašė humoristinius straipsnius; nuo 1937 metų V. Bražėnas slapyvardžiais Gaudeamus, Bražvilis ir Vilius Bražvilis pradėjo spausdinti politinius feljetonus apie tarptautinius įvykius, tarp jų ir Rusijoje, laikraščiuose „XX amžius“, „Lietuvos aidas“ humoristinėje serijoje „Kuntaplis“. Vokiečių okupacijos metais jo straipsnius mielai spausdino patriotinis žurnalas „Į laisvę“. 1949 metais Detmole, Vokietijoje buvo išleistas Viliaus Bražėno feljetonų rinkinys „Normuotos šypsenos“; jau gyvenant Amerikoje – feljetonų rinkinys „Kalorijos ir doleriai“ (1952); politinės publicistikos knyga „Sąmokslas prieš žmoniją“ (1975; antrasis knygos leidimas – 1978 m.; trečiasis – 1997 m. Kaune); „Nauja pasaulio santvarka – jau Vilniuje (2000).

Idėjų savo kūrybai Vilius Bražėnas sėmėsi ne tik aktyviai dalyvaudamas Amerikos lietuvių veikloje, bet ir bendradarbiaudamas su kitomis Amerikos visuomeninėmis organizacijomis; dalyvavo JAV Lietuvių Bendruomenės veikloje, buvo net jos Tarybos narys; bendradarbiavo su VLIKu, įkūrė aktyvią ir populiarią Amerikoje kovingą antikomunistinę grupę „American Lithuanian Anti-communist Group of Stamford“, skaitė paskaitas antikomunistine tematika, kelis kartus su jomis apvažiavo visą Ameriką nuo jos krašto iki krašto. Floridoje įkūrė organizaciją „Lietuvos Laisvės Forumas“ (Lithuanian Freedom Forum);

1987 m. įsteigė „Informacijos tinklą svetimiesiems“ (laiškų banką), į kurį plaukė tūkstančiai lietuvių laiškų iš viso pasaulio iki pat Lietuvos nepriklausomybės atgavimo. Įdomiausius laiškus V. Bražėnas paruošdavo Amerikos spaudai.

Vilius Bražėnas aktyviai dalyvavo kelių konservatyvių antikomunistinių Amerikos visuomeninių organizacijų veikloje – „Amerika's Future“ (Amerikos ateitis); „John Birch Society“ (Džono Berčo draugija); „Eagle Forum“ (Erelio forumas); „Larry McDonald Crusade – Stop Financing Communism“ (Lario Makdonaldo kampanija – Nustokite finansuoti komunizmą); „Heritage Foundation“ (Paveldo fondas); „Conservative Caucus“ (Konservatyviųjų apvalusis stalas) ir kt. Nuo 1985 m. V. Bražėnas buvo pakviestas redaguoti konservatyvų laikraštį Pietvakarių Floridoje „Lee Constitution“. Čia rašė vedamuosius nukreiptus prieš komunistinę ideologiją, skirtus Lietuvos ir Baltijos šalių problemoms, stengėsi nutraukti „tylą“ apie komunistų nusikaltimus Baltijos šalyse ir ypač Lietuvoje.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, Vilius Bražėnas vienas pirmųjų grįžo į Lietuvą rėmėti komunizmo paliktų piktžolių. Įgudusio žurnalisto ir politologo tarptautininko plunksna Lietuvos viešojoje spaudoje – „Lietuvos Aids“, „XXI amžiuje“, „Tremtinyje“, „Laisvame laikraštyje“ ir kt. laikraščiuose paskelbė per šimtą straipsnių aktualiausiais Lietuvos ir tarptautinės politikos klausimais, Lietuvoje išleido kelias knygas:

„Nauja pasaulio santvarka“ (2000); „Po dvylika vėliavų“ (2005); „Priminimai bendražygiams“ (2009); iki pat savo saulėlydžio rengė dar vieną knygą, tikėjosi suspėti ją išleisti. Nesuspėjo.

Mūsų, jo mokinių ir bendražygių atmintyje Vilius Bražėnas išliks ne tik, kaip nuoseklus kovotojas prieš komunizmą ir jo galingą metastazę globalizmą, bet ir kaip kantrus Mokytojas, dažnai mus surinkdavęs prie jaukaus stalo savo šiltuose namuose, leisdavęs mums išsikalbėti, aptarti Lietuvos politinio gyvenimo aktualijas ir mokęs mus politinio švietimo darbo organizavimo informacinės visuomenės kontekste.

Ačiū Jums, Mokytojau, už Jūsų išmintį, gebėjimą politinėse aktualijose atpažinti tai, kas svarbiausia, už Jūsų meilę Lietuvai ir Jūsų norą matyti ją dvasiškai atgimusią, tautinę Lietuvos valstybę.

Užgeso vienas ryškiausių Lietuvos politikos šviešulių, kaip meteoras praskriejęs tamsia, komunizmo šmėklos sparnais uždengta, Lietuvos padange... Liko horizonte tik šviesi jo Asmenybės ir jo darbų pašvais-tė, skleidžianti viltį, kad jo pribarstyti mūsų sielose kristaliukai sužėrės visomis saulės spektro spalvomis, realizuojant jo nebaigtus darbus ir viltį – matyti Lietuvą dvasiškai atgimusią, dorą ir teisingą, branginančią savo žemę ir savo amžinąsias dvasines vertybes.

Nuoširdžiai užjaučiu Viliaus Bražėno dukterį Lyvį, jo artimuosius ir bendražygius.

Prof. Ona Voverienė

Prie kapo

Nutrūko skardus balsas, užgeso ryškus lietuvių tautos šviesulys. Netekome veiklaus Lietuvos laisvės gynėjo, pasaulinio masto politikos analitiko, demaskavusio politikos patamsiuose vešintį parazitinių grybą – globalizmą, jo atmainos – komunizmo – šaknis.

Kai spausdiname žodį globalizmas, kompiuterio kalbos tvarkyklė jį pabraukia raudonai, o tai reikėtų suprasti, kad nėra tokio žodžio mūsų kalboje. Šio žodžio nėra ir kitų kalbų bei tarptautiniuose žodynuose. O reiškiny tikrai yra, tik pasaulinio masto sąmokslininkai jį maskuoja. Šio reiškinių prasmę ir esmę labai išsamiai atskleidė, pirmasis ir vienintelis Lietuvoje, velionis Bražėnas savo knygoje „Sąmokslas prieš žmoniją“ ir „Nauja pasaulio santvarka? Lietuva ir pa-

saulis iš JAV dešinės žiūrintis“.

Vilius Bražėnas savo veikla paliko ryškų pėdsaką Lietuvos kelyje, kuriuo gyvu žodžiu ir plunksna išakmiai skatino eiti kitus, priešintis tautiškumą naikinantiesiems

kėslams, atkurti ir puoselėti tas vertybes, kurios tvirtintų lietuvių tautą ir jos valstybę.

Algimantas Zolubas

Padėka

Nuoširdžiai dėkoju asmenims, visuomeninėms organizacijoms ir Valstybės institucijoms, padėjusioms organizuoti iškilaus visuomenės veikėjo ir publicisto, Vyčio Kryžiaus ordininko Viliaus Bražėno laidotuves bei pareiškusiems užuojautą jo artimiesiems.

*Velionio testamentu laidotuovėms įgaliotas
Jurgis Navikas*

LLKS žinios

Rugsėjo 6 d. Marijampolėje Naujosiose kapinėse buvo *perlaidoti* šešių per rezistencines kovas nužudytų Lietuvos *partizanų palaikai*.

Rugsėjo 28 d. LR Nevyriausybinų organizacijų, padedančių stiprinti Lietuvos valstybės gynybinius pajėgumus, koordinacinė taryba kreipėsi į Prezidentę, Seimo Pirmininkę ir Ministrą Pirmininką, kuriame tvirtinama, kad nesilaikoma tarppartinio susitarimo ir įsipareigojimo NATO valstybės krašto apsaugai skirti 2 proc. nuo BVP, dėl nepakankamo finansavimo mažėja tarnaujančių karių, sumažintos Krašto apsaugos savanorių pajėgos, neliko Lietuvos gyventojų civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos nuo nelaimių taikos ir karo, teroro metu. Siūloma Vyriausiajai ginkluotųjų pajėgų vadei, Seimui ir Vyriausybei susirūpinti krašto apsaugos sistema ir nors neatsilikti nuo Latvijos ir Estijos.

Rugsėjo 28 d. Seimas, atsižvelgdamas į tai, kad 2011 metais minėsime Lietuvai itin skaudžių įvykių 1941 ir 1991 metais sukaktis, pabrėždamas Lietuvos gyventojų netektis, suvokdamas tų metų įvykių ypatingą reikšmę Lietuvos valstybės kelyje, vertindamas 1991 metų pasaulio visuomenės paramą, ginant ir įtvirtinant atkurtą Lietuvos nepriklausomybę, nutarė **paskelbti 2011-uosius Laisvės gynimo ir didžiųjų netekčių atminties metais**.

Rugsėjo 28 d., minint Tuskulėnų aukų atminimo dieną, LGGRTC Tuskulėnų rimties parko memorialinio komplekso koplyčioje-kolumbariume vyko oficialus aukų pagerbimas.

Rugsėjo 11 d. Šiluose (Panevėžio r.) buvo iškilmingai pašventintas kryžius Tėvynės laisvės kovotojų Smetonų giminės atminimui, aplankyti giminės kapai.

Rugsėjo 10 d. Vilniaus Karveliškų kapinėse atidengtas tremtiniams skirtas Angelo paminklas. Buvo sakomos kalbos, giedamos giesmės, dainuojamos patriotinės dainos.

Rugsėjo 12 d. Bikuškio k. (Utenos r.) atidengtas Lietuvos nepriklausomybės atgavimo 20-mečiui skirtas paminklas (autorius ir statytojas LLKS narys Gediminas Ruzgys).

Prie paminklo Gediminas Ruzgys

Rugsėjo 29 d. Seimo parodų galerijoje pristatyta paroda „Misija Sibiras'10“

Spalio 6 d. Seimo parodų galerijoje pristatyta paroda „Laisvės kovotojas Saidokas“ Viktoro Vitkausko-Saidoko 90-ųjų gimimo metinių proga.

Spalio 7 d. Vilniaus Sudervės kapinėse palaidotas LLKS narys Vilius Bražėnas. Mišias už velionį Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje laikė, pamokslą pasakė ir į kapines palydėjo monsinjoras Alfonsas Svarinskas. Laidotuvėse dalyvavo

Krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė, KAM garbės sargybos kuopa, Seimo nariai.

Spalio 8 d. Seimo Teisės ir teisėtvarkos pirmininkas Stasys Šedbaras į LLKS raštą, protestuojantį prieš teismų patalpų plėtrą LGGRT centro patalpų sąskaita, pranešė, kad Ministro Pirmininko kancelerio Deivido Matulionio 2010-09-07 raštu buvo informuotas, jog papildomų patalpų teismams klausimas turi būti sprendžiamas ne LGGRT centro valdomų patalpų sąskaita.

Spalio 9d. Vilniaus rotušėje buvo minima Suvalkų sutarties sudarymo ir jos sulaužymo (Vilniaus krašto okupacijos) 90-ties metų sukaktis.

Spalio 18 d. Krašto apsaugos ministerija parengė naują Karo prievolės įstatymo projektą, kuriuo numatoma kasmet rengti 50–90 dienų trukmės bazinius karinius mokymus. Kiek juose dalyvautų jaunuolių, kiekvienais metais spręstų Seimas.

Spalio 18 d. Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos (LiJOT) 28-ojoje asamblėjoje

susirinkę aktyviausi šalyje veikiančių jaunimo organizacijų atstovai diskutavo dėl politikų skaidrumo stokos, didinančios jaunimo abejingumą bei nusprendė kreiptis į LR Seimą ir Vyriausybę dėl teisinės neliečiamybės panaikinimo praktikos LR Seime.

Pastaruoju metu padaugėjo atvejų, kai teisės apsaugos institucijos prašo panaikinti teisinę neliečiamybę tautos atstovams. Tokius prašymus jaunimo atstovai suvokia kaip valdžių atskyrimo principo įgyvendinimą, kadangi tik teismas, vykdydamas jam LR Konstitucijos pavestas funkcijas, gali vykdyti teisingumą valstybėje ir konstatuoti, ar buvo įvykdytos nusikalstamos veikos arba administraciniai teisės pažeidimai.

Jaunimas įsitikinęs, jog atvejai, kai LR Seimo ir Vyriausybės nariai vengia atsakomybės ir piktinaudžia LR Konstitucijos jiems suteikta teisine neliečiamybe, kelia nepasitikėjimą ne tik atskirais tautos atstovais, bet ir visomis valstybės institucijomis.

Spalio 22 d. Konstitucijos prospekte atidengta menininko Tado Gutausko iniciatyva pastatyta skulptūra „Laisvės kelias“. Atidengimo iškilmėje tarp daugybės pavienių asmenų ir organizacijų dalyvavo LLKS atstovai su savo vėliava.

Spalio 24 d. Kauno miesto muziejuje įvyko vienintelio Lietuvoje gyvuojančio ir per nepriklausomybės metus „laisvos rinkos“ sąlygomis nepražuvusio, jau 20 metų einančio krikščioniškos minties, kultūros ir visuomenės laikraščio „XXI amžius“ paminėjimas. 20 metų einantis krikščioniškos minties laikraštis – svarbus reiškiny Lietuvos žiniasklaidoje.

VARPAS

Leistas politkalinių sovietinės koncentracijos stovylose: 1955 m. Vorkutoje ir 1957 m. Intoje, nuo 1975 m. iki 1989 m. – pogrindyje Lietuvoje. Atkurtas 1996 m. vasario mėn. **Leidėjai** Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga, SL 22 09, ISSN 1648-0244.

Adresas: Architektų g. 14-60, tel. 244-46-19

Architektų g. 8-4, tel. 244-21-57. LT-04210 Vilnius.

Redaguoja redakcinė kolegija. Bendradarbiams honoraras nemokamas. Straipsnių turinys nebūtinai turi sutapti su redakcijos nuomone, straipsniai ir nuotraukos nekomentuojami ir negražinami.

193-ojo „Varpo“ numerio redaktorius – Algimantas Zolubas Skaitykite „VARPA“ internete: http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=6381

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga (kodas 191913666)

Atsiskaitomoji sąskaita AB Bankas Swedbank, AB;

Sąskaita Nr. LT62 7300 0100 0249 2325

Išleido ir spausdino „Baltijos kopija“. Kareivių g. 13 b, Vilnius. Tiražas 800 vnt.

Aukos VARPUI

Už aukas „Varpui“ dėkojame:

Europos parlamento narei Radvilei Morkūnaitei, esmingai rėmusiai šio numerio išleidimą, Romui Šauliui – 50 Lt, M. Šironienei – 50 Lt, A. Svarinskui – 10 Lt, A. Janušauskui – 20 Lt, J. Jakštui – 50 Lt (pervedimas), J. Stašaičiui – 50 Lt (pervedimas), G. Kaluinai – 100 Lt, J. Mildažiui (JAV) – 100 USD, V. Dudėnui 100 Lt, M. Janėnaitei – 10 Lt, V. Masikonui – 10 Lt, D. Drutl – 20 Lt, I. Virketienei – 100 Lt, K. Gurskienei – 20 Lt.

Dėkojame už pervestus 2 proc. nuo pajamų mokesčio.

Už nuotraukas dėkojame: Jonui Česnaičiui, Antanui Ciūniui, Zigfridui Jankauskui.

Testinis sąrašas

asmenų, kuriems pripažintas rezistento teisinis statusas

Vadovaujantis Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos 2010 m. rugsėjo 22 d. posėdžio protokolo Nr. 2PD-201 išvadamis ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinės direktorės 2010 m. spalio 5 d. įsakymu Nr. 1V-175 yra pripažintas **Kario savanorio** teisinis statusas šiems pasipriešinimo okupacijai (rezistencijos) dalyviams:

Boleslovui Dručkui, gim. 1923 m. Rokiškio apskr. Obelių vlsč., (**po mirties**), Vytauto apygardos Lokio rinktinės Vyties kuopos Pavasario būrio partizanui, nužudytam 1945 m.

Kazimierui (Kaziui) Gorinui, gim. 1906 m. Marijampolės apskr. Veiverių vlsč., (**po mirties**), asmeniui, kuris 1940 m. birželio 15 d. ėjo Lietuvos Respublikos policijos tarnybą ir pirmosios sovietinės okupacijos (1940 – 1941 m.) metu buvo suimtas, įkalintas ir mirė 1941 m. įkalinimo metu, t.y. tardymo metu iki teismo nuosprendžio įsiteisėjimo. Atsargos kario laipsnis – vyresnysis puskarininkis.

Viktorui Kastanaičiui (Kastanaičiui), gim. 1911 m. Petrogrado m., (**po mirties**), asmeniui, kuris 1940 m. birželio 15 d. ėjo Lietuvos Respublikos policijos tarnybą ir pirmosios sovietinės okupacijos (1940 – 1941 m.) metu buvo suimtas, įkalintas ir mirė 1942 m. įkalinimo metu, t.y. tardymo metu iki teismo nuosprendžio įsiteisėjimo.

Broniui Navarskui, gim. 1926 m. Panevėžio apskr. Kupiškio vlsč., Vietinės rinktinės kariui, Vyčio apygardos Žaliosios rinktinės Gedimino tėvūnijos Eimučio būrio partizanui, slap. Pabėgėlis, Vasaris, suimtam kovos metu, nuteistam 25 m., sugrįžusiam į Lietuvą po Nepriklausomybės atkūrimo.

Liudvikui Petrulevičiui, gim. 1927 m. Kretingos apskr. Mosėdžio vlsč., (**po mirties**), ginkluoto pasipriešinimo kovoje žuvusiam Žemaičių apygardos Kardo rinktinės Margio būrio partizanui, slap. Seliūnas.

Vadovaujantis Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos 2010 m. rugsėjo 22 d. posėdžio protokolo Nr. 2PD-201 išvadamis ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinės direktorės 2010 m. spalio 5 d. įsakymu Nr. 1V-175 yra pripažintas **Laisvės kovų dalyvio** teisinis statusas šiems pasipriešinimo okupacijai (rezistencijos) dalyviams:

Pranciškui (Pranui) Baranauskui, gim. 1898 m. Jonavos m. (**po mirties**), sukarintos organizacijos (Šaulių sąjungos) nariui, kuris iki 1940 m. birželio 15 d. veikė stiprindamas Lietuvos valstybės nepriklausomybę ir dėl šios veiklos pirmosios sovietų (1940 – 1941 m.) okupacijos metu buvo suimtas, įkalintas ir mirė 1942 m. įkalinimo metu, t.y. tardymo metu iki teismo nuosprendžio įsiteisėjimo.

Valentinui Bružui, gim. 1908 m. Utenos apskr.

Alantos vlsč. (**po mirties**), Lietuvos Respublikos atsargos karininkui, sukarintos organizacijos (Šaulių sąjungos) nariui (būrio vadui), visuomeninės organizacijos (Studentų atsargos karininkų korporacijos „Ramovė“) nariui, kuris iki 1940 m. birželio 15 d. veikė stiprindamas Lietuvos valstybės nepriklausomybę ir dėl šios veiklos pirmosios sovietų (1940 – 1941 m.) okupacijos metu buvo suimtas, įkalintas ir mirė 1942 m. įkalinimo metu, t.y. tardymo metu iki teismo nuosprendžio įsiteisėjimo. Atsargos kario laipsnis – jaunesnysis leitenantas.

Elenai Daveikienei-Masiulytei, gim. 1927 m. Ukmergės apskr. Giedraičių vlsč., Vytauto apygardos Vėjo, Vėtros būrių partizanų rėmėjai.

Antanui Griškevičiui, gim. 1906 m. Ukmergės apskr. Kavarsko vlsč., (**po mirties**), Lietuvos Respublikos atsargos karininkui, sukarintos organizacijos nariui, politinės organizacijos nariui ir valstybės civilinės įstaigos pareigūnui, kuris iki 1940 m. birželio 15 d. veikė stiprindamas Lietuvos valstybės nepriklausomybę ir konstitucinę santvarką ir dėl šios veiklos pirmosios sovietų (1940 – 1941 m.) okupacijos metu buvo suimtas, įkalintas ir mirė 1943 m. įkalinimo metu po teismo nuosprendžio įsiteisėjimo. Atsargos kario laipsnis – leitenantas.

Ignacui (Ignui) Kryževičiui, gim. 1919 m. Telšių apskr. Žarėnų vlsč., (**po mirties**), pagrindinės organizacijos LLA nariui, Lakūno būrio partizanų rėmėjui.

Stanislovui (Stasiui) Kryževičiui, gim. 1921 m. Telšių apskr. Žarėnų vlsč., (**po mirties**), pagrindinės organizacijos LLA nariui, Lakūno būrio partizanų rėmėjui.

Bronislavui Gediminui Kubiliūnui, gim. 1925 m. Utenos apskr. Užpalių vlsč., partizanų rėmėjui, slap. Žiniukas.

Simui Kudirkai, gim. 1930 m. Šakių apskr. Griškabūdžio vlsč., pasipriešinimo akcijos dalyviui.

Onai Elenai Mieliauskienei-Rutkauskaitei, gim. 1933 m. Marijampolės apskr. Klebiškio vlsč., Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės partizanų rėmėjai.

Stefanijai Moceikonienei-Rankytei, gim. 1933 m. Kretingos apskr. Kartenos vlsč., Mirgučio būrio partizanų rėmėjai.

Viktorui Račkauskui, gim. 1911 m. Alytaus apskr. Alovės vlsč., (**po mirties**), antisovietinės pagrindinės *Geležinio Vilko* organizacijos nariui, mirusiam 1945 m. įkalinimo metu po teismo nuosprendžio įsiteisėjimo.

Alfonsui Sakalauskui, gim. 1916 m. Alytaus apskr. Daugų vlsč., (**po mirties**), antisovietinės pagrindinės *Geležinio Vilko* organizacijos nariui, nuteistam mirties bausme ir mirties bausmės nuosprendis įvykdytas 1944 m. Atsargos kario laipsnis – jaunesnysis puskarininkis.

Viliaus Braženo laidotuvės

Garbės sargyboje LLKS nariai

Urną su palaikais išneša KAM Garbės sargybos kuopos kariai

Tebūna Jam lengva Lietuvos žemelė

